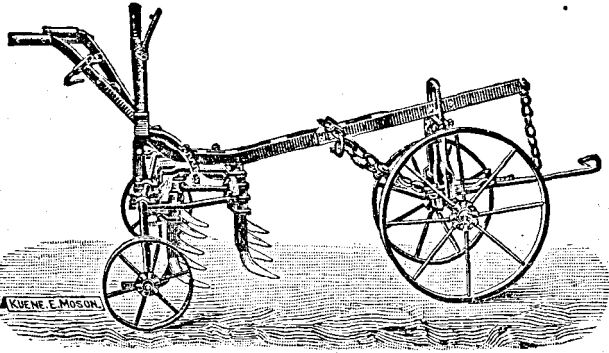

ERDÉLYI GAZDA

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mező-**MOSONBAN**
gazdasági gépgyárában

elismert gondos kivitelben készülnek:

Egy és többvasú aczélekék,
rét- és szántó föld-boronák,
hírveves szabadalmazott tolókerekes

Mélyítő és porhanyító eszközök
a tavaszi szántás helyettesítésére.

„MOSONI DRILL” sorvető-
gépek.

Uj!

Burgonyamivelő eszközök,
Francia szőlőmivelő eszközök.

A vetőmag előkészítésére

Rosták, Konkolyozók, Centrifugák, stb.

Főraktár:

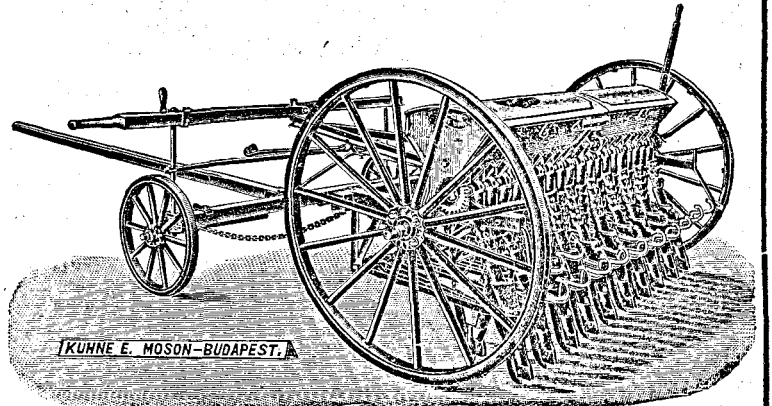
Fiókraktár: 1672

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

Temesvár, Gazdaudvar.

Állandó bizományi raktár:

MARTON IGNÁCNÁL KOLOZSVÁR, FERENCZ-JÓZSEF-ÚT 3.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”

istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági czikkek

legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ

czégnél

BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

Bükkfa-Szén

Gróf Teleki László Gyula

erdélyrészi erdészeténél

Kecsed, u. p. Nagy-Iklód.

Rettegi sz. v. v. állomáson waggonba rakra, a legol-
csóbb napi áron waggonszámra beszerezhető.

Szívógázmotorokhoz és egyéb gazdasági
használatra kisebb mennyiségben is. Zsákban való
szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik
fel; vagy pedig zsákokat kérünk küldeni. 1423

SÖPJING ENDRE

szőlőojtvány telepe

SZÉKELYHID.

Eladásra kerül:

2 éves zöld ojtvány,

a mely idősebb ültetések hiányai pótlására is kitünő sikerrel
használható.

Fásajtvány.

Riparia Portalison, Erdei, Bakar, Alanttermő,
Szlankamenka, Juhfark, Gohér, Mézes, Chasselas, Ezerjő, Sár-
fehér, Kadarka. Nagyburgundi.

Riparia Portalison, Chasselas 6, Muskotály 9
fajban. Argentín, Medoc noir, Génuai, Damascusi, Kossuth
Lajos, De la Palestina, Ezeréves, Malakoff, Usum, Delavare,
Madlaine angevine és royale, Kecskeseccsü piros, fehér és
kék színben.

Amerikaiakból:

Riparia Portalis sima I. oszt. 40.000, gyökeres
I. oszt. 70.000, II. oszt. 20.000 drb.

Rupestris Monticola, Vitis Solonis sima és
gyökeres.

Europaiak:

Bakar, Erdei, Olasz és Rajnai, Rizling, Ezerjő, Sárfehér,
Szerémi zöld, Mézes, Tramini, Zöld Sylvani, Oportó sima és
gyökeres. E fajtákból szálsként kiválasztott ojtóvesszőt is
szállítok.

Delaware.

Ez igen keresett direkttermőből úgy sima, mint gyö-
keres vesszővel absolut tisztán szolgálhatok. Borminta fadoboz-
ban 1/4 liter bérmentve 35 kr., 1/2 liter bérmentetlenül 50 kr.
Sajáttermésű 1903 évi fehér, 1905 évi schiller, fehér
és vörös érmelléki borral 50 litertől felfelé szolgálhatok.
1/2 liter minta 50 kr.

Az idősebb ültetések hiányai pótlásának egyszerű mód-
ját s a Delaware részletes ismertetését tartalmazó ár-
jegyzékem ingyen és bérmentve küldöm meg. 1510

CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legkíményesebb árak mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakészítők, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők, tisztító-rosták, korikolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs-kavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aszaló-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

1242

Törlesztő kölcsönök.

— AZ —
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as évfolyam.

1906. évi 398. szám.

Árverési hirdetmény.

Az alólírott felügyelőség hivatalos helyiségében (erdészeti palota) a folyó évi március hó 12-én délelőtt 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverésen a következő állatok és termények fognak eladatni:

I. A marosludasi kincstári telepről:

Őszi buza 82.19 q., tavaszi buza 32.58 q., árpa 2.97 q., szemes tengeri 26 q.

II. A detreheimi kincstári birtokról:

Hízó ökör 18 drb, kendermag 5 q., vadrepce 6.61 q., szemes tengeri 600 q., 1905 évi termésű bor 49.70 hektoliter.

III. A buni kincstári birtokról:

Hízó ökör 9 drb, szemes tengeri 480 q., paszuly 5 q., lenmag 19.25 q., aszalt gyümölcs 12.83 q., 1905. évi termésű bor 89 liter.

IV. A kolozskari kincstári birtokról:

Hízó ökör 21 drb, tavaszi buza 60 q., árpa 70 q., szemes tengeri 84.80 q.

V. A magyarnemeyei kincstári telepről a következő malom vámgabonák: buza 28 q., rozs 1 q., zab 5.50 q., szemes tengeri 167 q., elegyes 22 q. és az időközben gyülemlő hasonló vámtermények.

Kolozsvárt, 1906. február hó 27-én.

1698

Felhívtnak ennél fogva mindazok, kik a tenti állatok és termények valamelyikét megvásárolni kívánják, hogy ivenként 1 korona bélyeggel és az ajánlati ár 10%-ékának megfelelő bánatpénzzel, vagy ennek valamely m. kir. adóhivatalnál letétbe helyezését tanúsító adóhivatali nyugtával felszerelt zárt írásbeli ajánlatokat, melyek borítékán feltüntetendő, hogy az ajánlat mire vonatkozik, március hó 12-én délelőtt 10 óráig ezen felügyelőségnek annál is inkább nyújtsák be, mert a később beérkező vagy távirati ajánlatok figyelembe vételét nem fognak. A terményekre ezen kívül ugyanakkor szóbeli árverés fog tartatni. A megajánlott ár a terményekre 100 klgr.-ként, a borra literenként és a hízó ökrökre kilogrammonként teendő és számokkal és betűkkel is kiírandó.

A magyarnemeyei termények a helyszínén veendőek át, a többiek pedig a termelési helyhez legközelebb fekvő vasuti állomásra a vevő zsákjai, vagy hordóiban kincstári igákon lesznek elszállítva. Az ökrök százalékos levonás és koplaltatás nélkül, azonban a kolozskariak a kolozs pusztai, a buniak a segesvári és a detreheimiek a marosludasi, aranyosgyéresi vagy tordai hidmérlegekig otthoni etetés és itatás után lábon hajtva lesznek átveendőek és pedig a kolozskariak közül 11 drb és a fehéregyházi 9 drb jóváhagyás után azonnal és a kolozskariak közül 10 drb, valamint az alsódetreheimi 18 drb április havában a felügyelőség által megfíratározandó időben. Az árverési és részletes eladási feltételek, amelyeknek vevők magukat alávetni tartoznak, valamint a termény- és borminták a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők az alólírott felügyelőségnek, a hízó ökrök pedig az illetékes birtokokon. Az eladási ár után járó III-ik fokozat szerinti bélyegilletéket a kiállítandó ellennyugtákon vevők a sajátjukból tartoznak fedezni. Az ajánlatok ajánlattevőkre a Nméltságu m. kir. földmivelésügyi Minister úr döntéséig feltétlenül kötelezők

A m. kir. telepítési felügyelőség.

Gőzcseplőkészletek, 2¹/₂-től 12 lóerőig, Benzinmotorok, Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb Mezőgazdasági gépek

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél

Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASISZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTEZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Állatállományunk megfogyása. (É)	95
Növénytermelési kísérletek hazarészünkben. V. Tóvizi gazda. Szőke Mihály.	96
A hó jelentősége a gazdaságban. Nagy János.	97
A gabonaüszög és legyőzése.	98
Tárca:	
A szerves természet a mezőgazdaságban II.	96
Kisebb szakközlemények:	
A gyömolcsfák ápolása télen. — Az ammoniák elillanásának megakadályozása. — A sváb- bogár kiirtása.	99
Vegyes közlemények:	
Népsegítés Udvarhelyszéken. — A székely- kereszturi bikakiállítás és vásár. — Hirde- tés. — Értesítés. — Állami komlóduvány.	100
Vámpolitikai helyzetünk.	100
Szerkesztői üzenetek.	
Hirdetések.	

Állatállományunk megfogyása.

(É) Tömérdek vita folyt a körül, hogy van-e depekoráció nálunk; tömérdek beszéd hangzott el és írás maradt meg, amelyek közül az egyik rész azt tartalmazta, hogy nincs depekoráció, a másik rész meg azt, hogy van depekoráció. Az a csunya hangzású szó, hogy *depekoráció* nem akart kivonulni a gazdák közvéleményéből: ott lebegett az, hol mint kétes aggodalom, hol mint agyon csapott agyrém, hol mint pozitív valóság. Kétkedő aggodalom kelt ki a gazdák köréből, hogy állattenyésztésünk nincs-e a visszafejlődés veszedelmes útján, hogy az állattenyésztés képes lesz-e továbbra is az eddigi jövedelmet megadni. A kétkedő aggodás eredménye egy hivatalos állatszámolás, — az 1904. évi — lett. Rossz időben kezdett, kevés előrelátással végzett állatszámolás volt ez, melynek szomorú adatait a hivatalos publikáció rózsás fátyolszöveggel vonta be, hogy a publikum azon keresztül rózsásnak lássa a helyzetet.

Szerencsénk, hogy még egy állatszámolás követte az 1904. évit: az 1905. évben végzett. Szerencsének mondhatjuk ezt, mert ma legalább egy bizonyossággal számolhatunk és egy bizonyossággal szemben tehetjük meg intézkedéseinket: azzal a bizonyossággal szemben, hogy *van* depekoráció. Ha az 1904. évi számlálás után még abban a tévhitben ringathattuk magunkat, hogy nincs baj állatállományunk körül, ha ebben a tévhitben nem tartottuk szükségesnek a baj orvoslására a legerélyesebb és nagy szabású intézkedések keresztülvitelét, akkor most, az 1905. évi állatszámolás adataiból merithető bizonyosság előtt ebből a tévhitből föl kell ocsudniok a gazdáknak, de föl kell ocsudniok mindenképp az azoknak a tényezőknek, amelyeknek az állattenyésztés nagy egészére kell hatniok.

Mit mutat az 1905. évi állatszámolás az előző évi számlálásokkal összevetve?

Mutatja azt, hogy a *szarvasmarha*-állomány, amely

1895-ben 5.829,483 drb
1904-ben 5.678,762 »
1905-ben 5.333,336 drb volt,
vagyis tehát 1895. és 1905. közt a szarvasmarhaállomány 8,5%-kal, 1904. és 1905.

közt pedig 6%-kal *apadt*, (és nem mint a *Köztetek* f. hó 10-i száma kimutatta, 4,8%-kal). Ez a szarvasmarhaállomány helyzete.

A *sertés*-állományra nézve ez a következő. Volt:

1895-ben 6,447.134 drb
1904-ben 4,275.210 »
1905-ben 4,256.755 »

Azután, hogy sertésállományunk 1895. és 1904. közt nem kevesebb, mint 34%-kal fogyott, az 1904 és 1905. közt 20000 darabnyi apadás a százalékarányt már nem igen változtatja meg, de bebizonyítja, hogy sertésenyésztésünk még mindig nem volt képes magát összeszedni az azt ért nagy csapásból, hogy a sertésvész pusztításait még nem voltunk képesek pótolni, a kondák megapadt állományát még mindig nem tudtuk kiegészíteni.

Ujabb apadás van a *juhállományban* is.

1895-ben 7,526.686 drb
1904-ben 6,843.064 »
1905-ben 6,589.063 »

A juhállomány 1895. és 1904. közt 8,5%-kal, 1904. és 1905. közt újabb 4%-kal, összesen 12,5%-kal fogyott.

Valóban, ha meg akarjuk állapítani, hogy van-e nálunk depekoráció, hogy az abszolút-e, vagy csak relatív és hogy ez milyen arányban áll a népesség szaporodásához, akkor nem szabad megállapodnunk ezeknél az adatoknál, hanem meg kell néznünk a külforgalom adatait is, össze kell hasonlítani az állatállomány mai minőségét a korábbival. De hagyjuk el azt az ominózus szót, hogy *depekoráció*, és akkor mindazoknak, akik a depekorációt még ma is kétségbe vonják, be kell látniok, hogy — mint Pirkner a *Köztelken* mondta — állattenyésztésünk *holt* *pontra* jutott és erről a holt pontról azt *coute que coute* el kell mozdítanunk az állam és a gazdatársadalom erőinek és eszközeinek összeadásával.

Akárminők legyenek is a politikai helyzet zavarai, bármily megbénult legyen is az államkormányzat funkciója, nagy föladatakat kell és lehet teljesítenie a társadalomnak és a kormánynak. Mindenekelőtt a baj okát kell kipuhatólni, meg kell találni azt az okot, amely az állatlétszám fogyására hatott. Nem spekulatív következtetésekből,

— **Jobb és** —
megbízhatóbb
— **magvakat** —
nem is ajánlhatunk,
— **mint a minőket** —
— **32 év óta** —
Mauthner
* **Ödön**
császári és királyi udvari
magkereskedésében
kaphat.

Gazdasági főzelék- és
Virágmag
beszerezhető a

Magyar mezőgazdák szövet-
kezeténél Budapest
V. Alkotmány utca 31 szám.
Arjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

1006

hanem tényleges állapotok és okok alapján kell ezt megállapítani. És ha ezt az okot, vagy többféle okot megtaláltuk, akkor rayonirozni kell az ország területét és aszerint, hogy többé vagy kevésbé vannak jelen az egyes rayonokban a kipuhatólt okok és hogy több, vagy kevesebb kárt okoztak azok az egyes rayonokban, aszerint kell megválasztani és alkalmazni a rekonstrukció eszközeit. Még ezek az eszközök is több-félék lehetnek, aszerint, hogy a tenyészfajta, a tenyészállatok minősége, a meglévő anyag szaporítása, stb. igényel-e változtatást. Az állattenyésztési felügyelőket ezen okok kipuhatólásánál igen jól föl lehetne használni. Túlhaladott dolog ma már azon vitatkozni, hogy van-e, vagy nincs depekoráció. Állatlétszámunk nagyon megapadt — ezt tudjuk. És ennek elégnek kell lennie ahhoz, hogy minden erővel a munkához lássunk.

Növénytermelési kísérletek hazarészünkben.

(Interview levelekben.)

V.

13. Növénytermesztési kísérleti tapasztalatokról hazarészünkben tán senki sincs, ki elfogadható korrekt eredményü megfigyelésekkel számolhatna be. Összes növényféléseinket termeltük és termeljük hagyomány s maradvány után, részint különböző s vegyes értékű anoncirozások után. Erdélyben oly gazdaság, telep vagy állomásról szó sincs, mely határozottan rámutathatna féleségekre, melyekről kimutathatná: „Ime több évi kísérlet és tapasztalat után ezen és azon fajokat — úgy talaj, mint klimatikus viszonyokra való tekintettel — a elfogadhatóknak találtam, s leginkább ajánlhatom“. Hiszem, a t. Egyesületnél ilyen irányu meggyőződés teremtette e kérdés felvetését.

Végzetetlen fontos ügy, s minthogy a kérdések, úgyhiszem, a nagyobb termelők-höz vannak inkább intézve s azoktól várnak

hozzászólást, s ha a t. Szerkesztőséget jól értelmezem, akörül forog s oda mutat inkább, hogy: nagyobb termelők! vajjon nem volna e megfontolandó a gazdasági irány változtatása? Mert lássuk, hogy csináljuk most? Szemet termelünk talán tulnyomóan mindenütt, nagy és kisbirtokosok egymás nyakára; gép, eszköz, művelésimód, műtrágya, meglehetősen ismeretek — tanult a kiscgazda is, s láttam kisbirtokost műtrágyával babrálni s vetni, hogy becsületére vált volna bármely bérlőnek. Véleményem e tekintetben a következő: ugyszólva minden község nagyobb birtokossága külön a helyzet szerint kell elhatározza azt, hogy gazdasági irányát nem lenne-e helyes változtatnia? Mert a kisbirtok irányán már változtatni alig képes, ahol a nem éppen ideális tagosítással s rá szénafülegelő, rétfeltöréssel sikerült a kiscgazdák — minden józan okosság ellenére — szemtermelőket teremteni, ott feltétlenül a legnagyobb birtokos feladata átmenni állattenyésztés, tartás, hizlalásra. Ma még a műtrágyák, gépek s művelésifurfangok cultiválásával hagyjanak fel, s majd a kevesebben teremni fog több, mint a sokan, — addig megerősödik a kiscgazda s cserél rendre szerepet s akkor jó gép, eszköz s műtrágya — trágyája hatásának fokozására — hozzá nyulhat bátran ezekhez is.

Szőlőművelés — mondjuk inkább felújítás — nagyobb gazdaságoknak kell csakis, mert rosszat termel „Magyarország“ bőven s ehez a jó példa feltétlenül szükséges — nagyon ajánlható, mert soká lesz, míg tenni és tehetni fogja ezt a kisbirtok, s a jó bornak van és lesz méltányos ára — főként ha nem lesz oly bővön olaszbor a magyarországi rossznak hazasítására.

Gyümölcsstermelés, — nagy igazság. — már rég kellett volna legyen s éppa nagybirtoknál — 6-tól 20 frtig az átlagos 100 kilós ár — de hát kissé hosszú terminus, s inkább ott lehet szó róla, hol futja a türelem.

Ami pedig egy tisztességes — s nem cserépbeni — növénytermelési kísérleti állomás Erdélybeni felállítását illeti, — Óvárról reánk nézve szó se lehet — csakis az Erdélyi Gazdasági Egyesület teheti a sikeres megoldás reményével Kolozsvárt, megvan hozzá a kellő szakközége, hirlapja, s ott létesíthető az

ehez elkerülhetetlen szükséges vegyikísérleti állomás is.

Tövis, 1906. február.

Tövisti gazda.

14. Örömmel üdvözlöm a t. Szerkesztőséget a növénytermelési kísérletek bevezetésének kezdeményezéséért.

Szerény nézetem szerint semmiféle út és mód nem alkalmas annyira konservatív természetű gazdáink érdeklődésének felkeltésére a mezőgazdasági haladás iránt, mint éppen a növénytermelési kísérletek. A szép, buzdító szavak még az értelmesebb gazdák közt is a pusztában kiáltónak szavaként szoktak elhangzani, míg a szemmel látható, kézzel fogható kísérletek a legcsöknyösebb gazdák figyelmét is megragadják.

Az erdélyi részeknek nagy szükségök van egy növénytermelési kísérleti állomásra. A mezőgazdasági tudományos kutatások terén az erdélyi részek ez ideig vajmi kevés figyelemben részesültek. Ha nézzük az óvári országos növénytermelési kísérleti állomás működését, a kísérletek közt alig találunk erdélyi gazdát, különösen a keleti határszéli megyékből. A gazdasági irodalom is, mely kísérletezésekből táplálkozik és amelynek segítségével igyekszünk népünk közt a mezőgazdasági szakértelmet fejleszteni éppen a fenti oknál fogva az erdélyi viszonyokat nem vehette eléggé figyelembe. Egyes vidékek szójárásának a gazdasági irodalomba való bevitele nem pótolja azon vidékre vonatkozó gazdasági ismereteket, ha csak háta mögött nem áll az illető vidéken végzett kísérletekből kifolyó bizonyító magyarázat, helyes alapokon nyugvó útmutatás. kérdés, hogy azon növények közül, amelyek hazánk sik vidékein nem diszlenek és amelyeket ennél fogva szakferfiak termelésre nem ajánlanak, a mi vidékünkön, amely mégis csapadékdúsabb a magyarországi részekénél, nem volnának-e sikerrel termesztetők?

Vajjon a nyugati államok bővebb termésű növényfélésegei az erdélyi részekben nem találnának-e az otthonihoz közel álló viszonyokat?

Erdélyben mindig csak az állattenyésztés fejlesztését hangoztatják; ez helyes is, csak az nem helyes, hogy e mellett a növény

AZ „ERDELYI GAZDA“ TARCAJA.

A szerves természet a mezőgazdaságban.

II.

3. A mezőgazdaság szolgálatában álló növényeket különböző növénytermelési zónákba szokás osztani. Kiindulási pontul mindig a földrajzi fekvés szolgál, amit rendszeresen legfőbb növények termelésévet hoznak összefüggésbe.

Fühling Európára nézve következő növénytermelési zónákat állapít meg:

1. A szőlőművelés régiója, 7 hónap tenyészidővel, mely 300 m. tengerszin feletti magasságig emelkedik. Ezen regio két alcsoportha osztható és pedig:

a) a füge és gesztenye vidékre és

b) a tulajdonképeni szőlőművelés vidékére.

2. A téli gabona és gyümölcsstenyésztés régiója 6 hónap tenyészidővel, amely 600 m. tengerszin feletti magasságig emelkedik.

3. A tavaszi gabona régiója, 4 $\frac{1}{2}$ —5 hónap tenyészidővel, amely 1000 m. tengerszin feletti magasságig nyulik ki. Ez feloszlik:

a) a tulajdonképeni tavaszi gabonára,

b) a rétekre és

c) az erdő alrégiójára.

4. A legelő, vagy alpesi regio, mely a hóhatárig terjed; tenyészideje 3—4 hónap.

Hogy ezen csoportosítás nem tökéletes, az magától értetődik. Nincsen tekintettel a szélességi fekvésre, mely éppen úgy, sőt mondhatni, még inkább szabja meg a növények elterjedésének határait, mint a magassági fekvés. Schükler vizsgálatai szerint a gabonaneműek közül a búza 60, a rozs 65 és az árpa 70 északi szélességi fokig terjed; továbbá, hogy egy és ugyanazon növény virágzása között minden szélességi fok után 4 nap különbség van.

Legérdekesebb azonban Engelbrecht csoportosítása, ki az egész földre vizsgálja a kulturnövények elterjedését és azokat nyolc övbe osztja, mely öveket nem fokok szerint határolja, hanem beosztásuknál a növények valószínű elterjedését követi.

Ezen beosztás szerint a tropikus zóna,

mely körülbelül a 20 szélességi fokig terjed és a tropikus cukornád zóna arról ismeretes, hogy ott semmiféle európai gabona meg nem terem; utóbbi a szárazföld keleti partjain átmenetet képez tropuson kívüli területek és tropusok között. Ezt követi a subtropikus pamut zóna, mely az északamerikai déli államokban és Chinának északi részein terül. Miután itt az őszi gabona is diszlik, azért ezen öv leginkább abból a szempontból bír fontossággal, hogy a tropikus egy éves növények és európai szálás növények már együtt találhatóak. A déli félgömbön hiányzik ez az öv. Utána következik a tengeri (zea mais) zóna, ahol az Egyesült-Államokban a pamut helyébe a buza, a batát helyébe a burgonya lép. Általában véve a földrészek keleti részei felé nyomul, csak Európában és Észak-Amerikában találunk belőle kisebb nyugati függelékét. A földrészek nyugoti fele a subtropikus öv után mindjárt az árpa zónába folyik.

Közép Ázsia és Déli-Oroszország fensíkos sivatag öve Észak-Afrika sivatagjainak és

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Bett. akot előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleket ad értékpapirokra és kézi zálogra.

(1007.)

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálós ingek és kabátok.

Fü és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utócai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára
Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

100b

Matrac, paplan, pokróc. valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gypjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

termelés érdeke figyelmen kívül hagyatott, holott az állattenyésztés a növénytermesztéstől el nem választható.

Mig mesterséges takarmányfélék teremtésével állataink takarmányozását biztosabbá nem tesszük, addig állattenyésztésünk minden törekvésünk dacára levegőben fog logni.

A közel jövőben legelső sorban a különböző mély szántások előnyeit szeretném a gazdáknak bebizonyítani. Mert dacára, hogy az irodalomban különösen a mély szántás az unalmassáig tárgyaltatott, tapasztalataim alapján mondhatom, hogy vannak Erdélynek oly megyéi, ahol a különböző mély szántások lényegéről semmit sem tudnak.

A növények közül első sorban a burgonya és tengeri termesztésének helyes alapokra való fektetését kívánám.

Szükséges, hogy az eddigi nagy mérvű ugartartás korlátoztassék, ezzel pedig a gazdák csak úgy barátkoznak meg, ha helyesen megállapított vetésgörök segítségével bebizonyítjuk, hogy az ugartartás nem feltétlenül szükséges. Sokkal kevesebb szántóföldje van Erdélynek, semhogy annak nagy részét ugarul tartsuk.

Rétek, legelők gondozása, gyümölcsösök, gyógynövénytermelő telepek létesítése megfontolandó dolgok közé tartoznak.

Részemről helyesebbnek vélném, ha egyelőre az országos növénytermelési kísérleti állomás venné kezébe az ügyet oly formán, hogy Kolozsvártt a gazdasági tanintézettel kapcsolatban egy fiók-állomást létesítene. Ezen fiók állomás idővel a magyar-óvári országos növénytermelési kísérleti állomással teljesen egyforma berendezést nyerhetne és ekkor töle függetleníthető volna. Most azonban, míg a kezdet nehézségei leküzdhetők, az országos növénytermelési kísérleti állomás gazdag tapasztalatait kár volna nélkülözni.

Élő-Ázsia pusztáinak folytatásaképpen mélyen belenyulik Ázsia szárazföldi részébe. Európai részeiben nagy szárazság és hideg telei által válik ki. Észak-Amerikában is találunk néhány ilyen fensíkot. Az azt követő zab öv, előbbivel ellentétben, hűvös és nedves nyara, elég nagy átlagos termése, sok erdeje és bőséges legelő területei által válik ki. A földgömb északi felében változatos szélességben valamennyi földrészen terül végig; ellenben a déli földgömbön ugyan kis területet foglal el. A zab zónát követi a szélsőséges vagy arktikus árpazóna, mely mint már neve is mondja, Norvégia déli részéig terjed, de egyes helyeken az európai kontinens zab övibe is mélyen belenyulik. Átterjed Sziberiára és Kanadára és a szántóföldi miveltetés szélső határát képezi.

4. A hasznos növények száma több ezerre tehető; ezekből Cluser tisztán az élelmi célokra szolgálókat 770 fajra becsüli s belőlük 566 az ó és 204 az új világra esik. Nagyon gazdagok a tropusok élelmi növényekben. Ellenben a déli félgömb mérsékelt öve alig

A fiók-állomást Marosvásárhelyen a székely kirendeltséggel kapcsolatban azért nem tartom lehetőnek, mivel a székely kirendeltségnek meghatározott működési területe van, melyen túl ezidő szerint nem terjedhet, holott a kísérletezéseknek Erdély összes megyéiben kell folynia.

A székely kirendeltség egy Kolozsváron működő állomásnak is saját működése területén belül nagy segítségére lehet. Marosvásárhely eltekintve attól, hogy a kirendeltség ott van, éppen nem háládatos helye egy ily mezőgazdasági intézménynek. Sokkal alkalmasabb székhely lenne a kolozsvári tanintézet, ahol már is megvannak azon előfeltételek, amelyek egy ily intézmény sikeres működéséhez szükségesek.

Ezen állomásnak azután legyenek segítségével a marosvásárhelyi kirendeltségen kívül ennek udvarhelyi, csiki és háromszéki helyi megbízottai, az egyes vármegyék gazdasági egyesületei, a csikszeredai, algyógyi és a szilágysomlyói földmives-iskolák. Legyenek segítségével azután Erdély összes értelmes gazdái.

Szilágysomlyó, 1906. február 7.

Szöke Mihály.

A hó jelentősége a gazdaságban.

Az ember költőies hangulatában azt hiszi, hogy a hólepel, amely télen erdőt-mezőt beborít, „a természet szemfedője”, melynek csakis az az egyedüli célja, hogy a holt természetet szánakozó tekintetünk elől eltakarja. Csak a földmiveléssel foglalkozó emberek tudják már nagyon régóta, hogy a hólepel nem szemfedő, hanem jó meleg takaró, mely alatt a nyugvó, alvó természet várja az élet ébredését — a tavaszt. Azt is tudták már réges-régen, mielőtt még a tudomány kisütötte

rendelkezik ilyenekkel és az északi félgömb nyugati oldala is szegényebb, mint a keleti. Ha a Malakkától Izlandig vonalat húzunk, akkor ezen vonal közül az ó világ legtöbb és legfontosabb élelmi növényei fognak csoportosulni, melyeknek származási helye Kelet-Indiában, Perzsia és Armeniában, a Kaukázusban, Görögország és Közép Európában található. Unger ezen vonalat bromatikus vonalnak*) nevezi és talál Amerikában Braziliától, Peru, Guyana, Ecuador, Közép-Amerika és Nyugat-Indián át Mexikóig ugyanolyan.

A kulturnövények száma azonban jóval kissé az előbb felsorolt mennyiségnél. A kutatók nézete is ugyan eltér itt. Mig Cavdolle 247-nek mondja őket, addig Höck 431-re teszi a számukat, melyekből 270 az élelmi, 68 az élvezeti, 66 az ipari és 27 a gyógynövényekre esik.

(Folytatjuk.)

*) Brama (βραμα) görög szó, ételt, élelmet jelent. Tehát bromatikus vonal, annyi mint élelmi vonal.

volna, hogy a hó javítja a földet és az a vidék, ahol bőven hullott a hó, jó termésnek néz elébe. Nézzük már most mit mond a tudomány:

1. *A hó meleget tart*, mert rossz hővezető, egyrészt a külső hideg nehezebben hatol át, másrészt a föld természetes melegének kiszáradását megakadályozza. Ha pedig télen egyes igen meleg napok vannak — ami nem nagy ritkaság a hólepel megakadályozza, hogy a napsugarak keresztül hatoljanak rajta és a természetet időelött életre keltse álmából, mert az elolvadt hóviz beszívárog a földbe és ott állandó a foku hideget tart.

2. *A hó hűtő hatása* nem kevésbé fontos, mint a melegítő. Abban a talajban, amely hol lehül, hol fölmelegszik, igen zavart a növények téli álma. Már 1 fok melegenél a sejtek szervi működése megkezdődik, sok mag pedig már 1½ foknál kicsirázik. Ily időelötti fejlődés a későbbi fagyoktól igen érzékeny kárt szenvedhet. A hótakaró ezeket a hőmérsékleti különbségeket kiegyenlíti és ezáltal megvédi a növényeket a hirtelen bekövetkező hőmérsékleti változások káros befolyásától.

3. *A hótakaró fenntartja a talaj nedvességét.* A talaj mindig nedvesebb a hó alatt, mint oly helyeken, ahol nincs hó. Sőt a kísérletek azt is beigazolták, hogy ugyanazon talajban, a tél lecsapódásaiból 75% került a földbe, holott a nyár lecsapódásaiból csak 7-8%. A hótakaró tehát nemcsak megakadályozza a föld nedvességének kipárolgását, hanem a hóviz jobban összevegyül a földdel és mélyebbre hatol, mint az esőviz. Innen van az, hogy hőszezon után a talaj igen száraz marad, ami különösen nyáron nagyon érezhető.

4. *A hó hozzájárul az éghajlat kiegyenlítéséhez.* Amely befolyást gyakorol a hó a talaj hőmérsékletére, épp oly hatással van a légkör melegére is. A légkört ugyanis nagy mértékben lehűti, mert elpárolgásához és olvadásához a szükséges hőt a légkörből veszi. Assmann (Németország) kiszámította, hogy a 240 millió cm. hó elolvadásához — mely 1889. dec. 19.-tól dec. 22 ig Németországban esett — 960 billió hőegységet használt fel a légkörből, ez az óriási hőmennyiség mechanikai erőre átváltoztatva 172 millió lóerőt adott volna. Most gondoljuk el, mily óriási területek vannak télen hóval takarva és alkossunk magunknak véleményt ebből, mily módon képes a hó befolyásolni a klimatikus viszonyokat.

5. *A hó trágyázó képessége* is jelentékeny. Légkörünk egy bizonyos magassáig telve van apró, igen finom porszemcsékkel, az úgynevezett „kozmosz porral”. Ezen por gyűjtésére a hó a legalkalmasabb szer. A lassan lehulló és kavargó hóhelyek gyűjtik ezt a port s így megtisztítják a levegőt és lerakják a talajra. Ha olvad a hó, ezek a porszemcsék mind közelebb kerülnek egymáshoz és egy sötét, majdnem fekete iszapréteget képeznek, mely idővel egészen a földre kerül. Enyhébb időben ezen kozmosz por óriási mennyiségben rakodik le a hóra, mert a hó — hidegebb lévén, mint a légkör — ezen porszemec-

Szőlők rigolozását gözekeivel

70-80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

magához vonzza, a melegnek meg ellenkező a hatása, eltaszítja őket. Ezen iszapréteg igen csodálatos keveréke az ásványi, növényi és állati részecskének. Alkotóelemei még mind azon anyagok, melyeket a természet örökös munkája, az alkotás és enyészet nyujtanak. Találtak benne fahajtóerméket, gyantát, hancsot, farészecskéket, algákat, gombákat, növényi szőröcskéket, virágpórt, magvacskákat, állati szőröket, stb. a legkülönösebb keveredésben. Ezen — 26% szerves és 74% szervesetlen anyagokból álló tarka keverék belekerülve a hóvizzel a talajba, lassu bomlásnak indul és növeli a talaj humusztartalmát. Nem hiába mondják a mi földműves embereink, hogy a hó trágyáz és nem hiába vallják — mint fentebb említettük — hogy oly tél után melyben bőven hullott a hó, jó termés várható. A tudományos kutatás ezen hitet beigazolta.

7. Végül még hó vegyi hatásáról néhány szót. A hóhelyben — sajátos képződése következtében $\frac{19}{20}$ -ad rész levegő van. Különösen a szénsavat köti igen nagy mértékben, annyira, hogy 1 kg. laza hóban 22 köbcentiméter szénsav van, e mellett tartalmaz még kénes savakat is. Az olvadó hó ezen savakat elnyeli és így olyan anyagokkal látja el a hóvizet, melyeknek nagy az oldóképességük. Legjelentékenyebb a szénsav bontó hatása, mert a kősziklák is, melyek a földkéreg képződésében és a növényvilág táplálásában nem csekély szerepet játszanak, a szénsavas víz behatása következtében mállanak szét.

Fentiekből látjuk, hogy a hótakaró nem csak dísz leple a télnek, hanem a természet háztartásának igen fontos és áldásos tényezője.

K. Nagy János.

Ábránk közül az 1—3 (a, b, c) bemutatja legfontosabb gabonanemeinket a búzát, árpát és zabot egészséges állapotban, a 4-ik ábra egy, a kőszög által, az 5. ábra a porüszög által megtámadott búzakalászt tüntet fel, a 6-ik a porüszög által ellepelt árpakalászt, a 7-ik ugyancsak a porüszög által megtámadott zabbugát. A kőszöket szokták még büdös, vagy zsiros üszögnek is nevezni.

A kőszög (4. ábra) fellépésénél a külső nyilvánulás nem oly szembetűnő. A gabonaszemek valamivel puffadtabbak, mint az egészséges kalászban, de ha ujjaink között szét nyomjuk, látjuk, hogy a belseje porszerű, fekete anyag, mely zsiros tapintatu és kellemetlen, a héringre emlékeztető szagu. Ez a fekete, porszerű anyag nem egyéb, mint az üszög gomba szaporodó sejtjeinek, a spórának tömege. E gomba a buza szövetét gé-

A hó ezen termékenyítő hatása nem csak lapályokra áll — bár itt a kozmikus por lerakódása sokkal bővebb, a mély fekvésnél fogva — hanem igen nagy jelentőségű a hegyvidékre is. Hegységeink erdőgazdasága joggal vezethető vissza a nagy hótömegre, mely télen át borítja a hegyeket, mig pl. a déli Apenninek, a kalifornidi, Serra Nevada déli része; a Libanon, kopárságának és terméketlenségnek egyik fő okozója a hónapok majdnem teljes hiánya.

6. A hó köti a talajt, amennyiben megakadályozza, hogy a szél apró földrészecskéket elhordjon. Ez nem csak a hegysegekre, hanem a lapályra is áll, talán elégszer volt alkalmunk megfigyelni, hogy a szél mily óriási porfelhőket hurcol szerte-széjjel; ezeket mind a kiszáradt, porhanyos felületű talajokról szedi.

A gabonaüszög és legyőzése.

(A bécsi növényvédelmi állomás 2. számú kiadványa felhasználásával.)

A sok növényi élősd között, melyek a gabonaneműeket megtámadják, az üszög-gomba által előidézett megbetegedés az u. n. üszög, üszkösödés a legfélelmetesebb. Mig egyéb paraziták a növény szárát, leveleit támadják meg és ezáltal csak gyengítik, fejlődésében gátolják, addig az üszög-gombák épp a legfontosabb részét, a termőszerveket szállják meg és teszik tönkre, elannyira, hogy még gyér fellépésénél is érzékenyen befolyásolja a gabona értékét. Az üszkös képződményt egy élősd gombafaj idézi elő, mely az „Ustilagineae” csoportjához tartozik. A betegség külső nyilvánulásaiban a legtöbb esetben szembetűnő és még egy laikus is könnyű szerrel megállapíthatja.

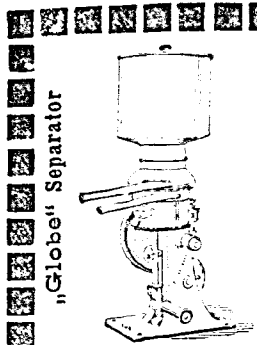
szen szétroncsolja, spóráit a magban halmozza fel és ennek is csak a héját hagyja épségben, a többit felemészti. A pusztítás a mit a búzában ez a gomba évenként véghez visz, tetemes anyagi kárt okoz. Mert leginkább a búzát támadja meg, a rozson hazánkban csak Nógrádmegye egyes községeiben lépett fel nagyobb arányokban. A kőszöket két, csakis mikroszkopialag észlelhető gombafaj idézi elő: a *Tilletia laevis* Kühn és a *Tilletia Tritici* Wtr. Előbbi spórái simák, utóbbi-i érdes felületűek. Nálunk leginkább az első fordul elő.

Az üszög e nemétől nagyon eltérő a porüszög. Előidézi az „*Ustilago Tritici* (Per.) Rostrup” nevű gomba. Ellepi a búzát, árpát, zabot egyaránt. Spórái szintén a magban halmozódnak fel, a kalászt meg a bugát teljesen tönkre teszik, megtámadja kisebb-nagyobb

Lóheremagot vásárol a legmagasabb napi árban

HALDEK

magnagykereskedése és heremagkiviteli üzlete, József főherceg Ő cs. és kir. Fensége udvari szállítója
BUDAPESTEN, VII. KERÜLET, KÁROLY-KÖRÚT.

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket

kézierő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejjgazdasági gépeket és eszközöket; tejszállításhoz, vaj- és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszközgyár Fuchs és Schlichter, BUDAPEST, VI., Jász-utca 7.

Különlegesség: „Svéd Globe Separator“

1660

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

mértékben a virágrészeket is, úgy, hogy csak a kalász orsói, meg a buga elágazásai maradnak épségben. Sokkal könnyebben felismerhető, mint a kőüszög és aratás alkalmával nem nehéz szétválasztani a beteg kalászokat az egészségesektől; előbbieket rögtön el kell égetni.

Az árpa üszögének okozója az *Ustilago Hordei* (6. ábra) A szemeket a külső burok hosszabb ideig befödi, az egész kalászt pedig a legfelsőbb fedőlevél körülveszi és csukva marad végig. Ha a növény még fiatal, nehezebben lehet felismerni, később aratás felé már könnyű szerrel meg lehet állapítani.

A zab szintén ki van téve az üszkösödésnek (7. ábra). Az üszkös bugák feketeszínek. A virágrészek idővel teljesen szétroncsolódnak, az egész bugából csak az orsók, a buga elágazásai és a polyva marad meg. Két amerikai tudós: Kellermann és Swingle a zaban megkülönböztetik a porüszög 2 fajtát: az egyiknél *Ustilago Avenae* Jens. a spórák birsesek, a másiknál: *Ustilago Avenae var. laevis* a spórák simák, finom porszerűek. Mindkettőt csak görcsövileg észlelhetjük közelebről. A szél ezt a finom fekete port szerte hurolja és terjeszti. Némelykor oly nagy mértékben lép fel az üszög ezen faja, hogy a termést teljesen tönkre teszi.

A száruşög a rozs speciális üszkös megbetegedése. Speciális azért, mert eddig Európában csakis a rozson észlelték. Az üszög spórái behúzódnak a levél felbőre alá és hosszú, barna sávokat alkotnak. Később felrepszitják a levél felbőret és fekete por alakjában ellepik az egészséges zöld leveleket, behatolnak a kalászbába is és azt tönkre teszik. Okozója az *Urocystis occulta Rabh.* nevű gomba. Főllép ezen kívül még a rozsnál a kőüszög (*Tilletia Secalis*) és a porüszög (*Ustilago Secalis*) is.

Megtámadja az üszög a kukoricát is (*Ustilago Maydis*) a gyökerektől kezdve, végig a száron és csutkán mint tojás, ököl, sőt néha még ennél is nagyobb, szürkés-fehér felbőrrel bevont csomós képződmény.

Főlléphet még a kölesnél is (*Ustilago Panicis miliacei*).

Igen gyakran ellepi az üszög a füveket is a réteken és legelőkön, a szántóföldeken meg a burjánt. Ha ezen ellepett füveket lekaszáljuk és betakarítjuk, nem ritkán esik meg, hogy a gombák belekerülnek a gabonába, vele együtt a földbe, ott egy háztartáson megnő, megszorodik s azután tönkre teszi a gabonát.

Legjobb és leghathatósabb leküzdése az üszkösödésnek a pácolás elvetés előtt. Erre igen sok módszer van. Pácolás 0.5%-os rézgálicoldatban. forró vízben (52.8 fok) és formal-

dehyd oldatban. Meg kell jegyeznünk, hogy a pácolás rendkívüli figyelmet és pontosságot igényel, mert helytelen eljárásnál ki vagyunk téve azon veszélynek, hogy a gabona elveszti csirázóképességét. Kísérletek alapján legjobbnak bizonyult a búza, árpa és zabra a formaldehyd-pácolás. Ha ezt akarjuk követni, először elkészítjük a fürdőt, még pedig 0.1—0.2%-osra, ezt úgy érjük el, hogy 1/4 vagy 1/2 liter 40%-os formaldehyd-oldatot veszünk 100 liter vízhez. Magát a pácolást úgy hajtjuk végre, hogy egy faedénybe (alacsony dongájú bordó) 2/3 résznyire beleteszünk a pácolandó gabonát, a tetejébe pedig addig öntünk a fent leirt fürdőből, míg a víz a gabona fölé egy tenyérnyi magasságra áll. A gabonát pácolás közben óvatosan kavargatjuk, a tetején összegyűit gázt, polyvát, a habot pedig kézi szűrővel leszedjük. A gabona a berakástól számítva 15 percig marad a pácbán. Kiszedés után vékonyan kitergetjük ponyvákra száradni. Ezt a pácolást ajánlatos közvetlenül az elvetés előtt végrehajtani.

Ha a gabona a cséplés következtében töréseket, zuzódásokat szenvedett, legjobb a pácolást elő sem venni, mert az a csirázóképességet igen károsan befolyásolhatja. Köles csak 5 percig maradt a pácbán, utána pedig tiszta vízben megmossuk.

Akár kézzel, akár sorvető géppel vetjük is el a pácolt gabonát, többet kell belőle venni, mint rendes körülmények között, mert egy kis százalék elveszti csirázó képességét (sérült szemek) másrészt meg a gabona kissé duzzadt marad még ha megszáradt is.

Végül megjegyezzük, hogy a pácolt gabonát föltétlenül tiszta, lehetőleg új zsákokba kell rakni, nem olyanokba, melyekben üszkös gabona volt, mert különben az egész eljárás és pácolás illuzorius lesz.*)

KISEBB SZAKKÖZLEMENYEK.

+ A gyümölcsfák ápolása télen. Most, midőn minden gazdálkodónak elég ideje van, érdemes a gyümölcsfák törzseinek tisztítására, a fák trágyázására és koronáinak kimetszésére is gondolni. Hogy szép, jó, egészséges és termékeny gyümölcsfákkal bírjunk, szükséges, hogy minden év őszén ezek körül nagyobb körben a talaj megásva legyen, hogy a gyökérzethez levegő, nedvesség és tápanyag könnyebben hatolhasson.

Ily téli időben végzendő a fák koronáinak kimetszése, kitisztítása. A korona belsejéből minden, továbbá az egymást keresztező

*) A 40%-os formaldehyd-oldat beszerezhető a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete útján (Budapest, Alkotmány-utca 31.)

és az egymást dörzsölő ágak mind eltávolítandók úgyannyira, hogy a korona belsejébe világosság és levegő akadálytalanul behatolhasson; mert azon gyümölcsök, melyek a korona belsejében nőnek, sohasem lesznek izletesek, nem fejlődnek szépen ki és a korona külsőbb részeiben levő gyümölcsöktől sok tápanyagot vonnak el.

A koronának kimetszése (kitisztítása) fiatalabb fáknál minden második, idősebb fáknál azonban minden negyedik évben kellene történnie.

A korona kimetszése után a törzs és vastagabb ágak mohától és a régi felpattogott holt héjtól, héjkaparó-vas és acélsodrony-kefével vagy más kemény ércnemű eszközzel megtisztítandók.

Hogy ha fák törzsei az ősz folyamán nem lettek volna mérszettel bemázolva, akkor ezen munka most is végezhető, és pedig: frissen oltott mész és marha-trágyalével annyira higitandó fel, hogy ez egy nagyobb ecsettel mázolható legyen. Ezen bemázolás a fákra igen jó hatással van; a nyulakat a törzsek megrágásától távol tartja, a kártékony rovaroknak a törzsöni tartózkodását meggátolja, elpusztítja a kártékony rovarok álcáit, a fák sima héjat kapnak ezáltal s a kora tavaszi kihajtást is visszatartja, mivel késői fagyoknál előnyösebb a későbbi kihajtás.

Ezek megtörténte után a törzs körüli meglazított talajra terítsünk bármily tárgyat, legjobb azonban e célra a régi érett trágya szarvasmarháktól.

Az így ápolit fák a tulajdonos örömeire mindig termékeny, egészséges és ellentálló állapotban maradnak.

+ Az ammoniák elillanásának megakadályozása. E célra határozott módszer nincs. Akár mily gondossággal kezeljük is a trágyát, az ammoniák kisebb nagyobb mennyiségben csak elillan. Legtöbb ammoniákat veszítünk a trágya felrakásánál és szántóföldön való szétszórásával. Az istállótrágyát azért mindjárt a szétszórás után alá kell szántani. Bár kénsavval meg lehet kötni az ammoniákat, de ez oly költséges, hogy alkalmazása nem volna okszerű. Minthogy az ammoniák legnagyobb részben a trágyalében van meg, arra kell figyelmünket irányítani, hogy ennek kigőzölgését megakadályozzuk. Ezt úgy érhetjük el, ha a trágyalét teljesen elkülönítjük a trágyától, egy vízhatlan falu gödörben gyűjtjük össze, a gödret pedig jó záró fedővel beborítjuk. Szokták még a gipsz és mésztrágyaport is felhasználni. Ez azonban helytelen, mert a gipsz csak nagyon kis mértékben köti, a mésztrágyapor pedig — akár az istállóban hintjük el, akár a trágya közé — egyenesen elősegíti az ammoniák illanását. A

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú műtrágyafélék, agymint: esontliszt és ásványi szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők.

trágyát mindig nedvesen kell tartani és jól letaposni. (D. L. P.)

— A svábbogár kiirtása. Ha a svábbogaraktól ellepelt helyiségben egy sündisznot tartunk, ez igen hamar végez velük. Jó még 2 rész borax és 1 rész cukorporból álló keverék, ezt a buvóhelyeik előtt és oly meleg helyre hintjük ki, melyet előszeretettel keresnek fel. Ennek élvezete föltétlenül halálos kimenetelű a svábbogárra. A sört nagyon kedvelik, ezzel a kedvtelésükkel is könnyen kipusztíthatjuk. Egy rongyot sörbe mártunk és oly helyre teszünk, amit a bogarak felkeresnek. Ezt a rongyot tömegesen ellepik, ha már sok van benne, egyszerűen rátaposunk. Fölállíthatunk nekik egy simafalu edényben kevés sört és alkalmas pálcikákkal hozzáférhetővé tesszük. A sör szagára odatolonának, belemásznak és megfulnak. Akármelyik ellen-szert alkalmazzuk, ki kell puhatolnunk a fészket és karbóllal, lysollal, vagy kreolin nal leönteni. (D. L. Z.)

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Népsegítés Udvarhelyszéken. Jól halad a székely akció Udvarhelymegye völgyében, amennyiben egyes vidékeken, ahol a hivatalos és társadalmi faktorok valamelyes intézményt akartak létesíteni, első sorban megalakították a *falusi gazdaköröket*, ahol hetenként 1—2 estén felolvasásokkal és előadásokkal oktatták a népet, megérven az eszme, megalakították a községi hitelszövetkezeteket, melyekből — megerősödvén — más községi intézmények is létesültek. Így alakult a többi közt a Küküllővölgyi Baromfitenyésztő Szövetkezet s a Nyikó mentén 5—6 községben *tejszövetkezet*, melyek kis erővel ugyan, de fokozatosan fejlődnek s a fölösleges tejet vaj formájában tisztességesen értékesítik. Tudunkkal ezen közgazdasági munkából vállaltak ki részüket dr. Domokos A. alispán, Hlatki Endre gazd. egyt. titkár s mint agilis külső közeg Dorner Béla intéző, a székely kirendeltség helyi megbízottja. Constatálván az egész megye gazdasági együttérzését: bizunk abban, hogy a Darányi volt miniszter által kezdeményezett székelyakció csakhamar széles alapu lesz a két Küküllő völgyén.

— „Gyakorlati gazdatiszti vizsgák” című első cikkünket, mely lapunk mult számában jelent meg, *Lészay Ferenc* kir. tan., közg. előadó írta s a név a kézirat alól csupán az író tévedéséből maradt ki.

— A székelykereszturi bikakiállítás és vásár február 28. és március 1-én tartatott meg elég szép eredménnyel. Felhajtattott összesen; 84 drb. bika és 96 drb. tehén és üsző. A kiállítás díjaira a földm. miniszter 1200 koronát; az Erd. Gazd. Egylet 200 koronát adott. A bemutatott anyag a mult évihez mérten mérsékelt haladást mutat. Az E. G. E. díját *Sperker Ferenc* és *Somogyi Albert* tenyésztői nyerték. — Az egylet képviselőjében *Tokaji László* e. titkár jelent meg a kiállításon.

— Hirdetés nagyobb, önálló szőlőbirtokok vagy gazdatiszti számú rendezendő

borkezelési tanfolyamról. Az okszerű pincekezelésre vonatkozó ismeretek terjesztése végett, a budafoki egyéves pincemesteri tanfolyammal kapcsolatosan nagyobb önálló szőlőbirtokosok vagy gazdatiszti számú idős borkezelési tanfolyam fog tartatni. 1. Ezen tanfolyam célja az, hogy nagyobb önálló bortermelők vagy gazdatiszti a legszükségesebb elméleti és gyakorlati borkezelési ismereteket elsajátítsák. 2. A borkezelési tanfolyam két hétre terjed és Budafokon, a pincemesteri tanfolyam helyiségeiben fog tartatni. 3. Ezen tanfolyam 1906. évi március 12-től 24-ig terjedő időben, naponként délután tartatik meg. 4. A tanfolyamra való felvétel végett a folyamodó nevének, lakhelyének és foglalkozásának közlése mellett, közvetlenül a pincemesteri tanfolyam igazgatóságához kell fordulni, hol a jelentkezés sorrendjében történik a felvétel. Kelt Budapesten, 1906. évi február hóban. *M. kir. földmívelésügyi Miniszter.*

— Értesítés. A kolozsvári m. k. gazdasági tanintézet két darab „Cyphers”-féle amerikai rendszerű költető gépet próbál ki, a melyre az érdeklődők figyelmét ezúton is felhívja. Az üzemben levő gépek bármely napon is megtekinthetők délelőtt 11—12 óráig. A csibék kelési ideje március 8; mely időtől kezdve a mesterséges csibenevelés is megsejmelhető.

— Állami komlóduvány. Illetékes helyről kapjuk a hírt, hogy régi komlóskertek felújítására alkalmas állami ingyen komlóduványokért a m. kir. földmívelésügyi miniszteriumhoz címzett bélyeges kérvény március hó 15-ig adandó be a kolozsvári állami komlótermelési szaktanárhoz. Régi komlóskertek felújítására, vagy a sodronyrendszerű művelés beállítására szükséges költségekre is nyújt segílyt a miniszterium jól indokolt kérvényekre.

— Vámpolitikai helyzetünk. Március hó 1-én lépett életbe a Német Birodalommal kötött vámszerződés és az autonóm vámtarifa. A vámok voltak eddig:

Buzára	3.57 K.	lesznek ezután	6.30 K.
Rozsra	3.57 "	"	5.80 "
Árpára	1.79 "	"	2.80 "
Zabra	1.70 "	"	4.80 "
Tengerire	1.19 "	"	2.80 "

Szerbiával szemben a vám pedig volt:

Buzára	1.79 K.	lesznek ezután	7.50 K.
Rozsra	1.79 "	"	7. — "
Árpára	0.60 "	"	4. — "
Zabra	1.43 "	"	6. — "
Tengerire	0.60 "	"	4. — "

Rubinek Gyula, az OMGE. titkára, aki a vámjavaslatok készítésénél magának kiváló érdemeket szerzett, a „Köztelek” legutolsó számában annak a nézetnek ad kifejezést, hogy a magyar mezőgazdaság az új vámszerződések révén jobb helyzetbe fog jutni, mint eddig volt és ha a legközelebbi 12 évet ügyesen használjuk fel, Magyarország gazdasági fejlődésének biztos és szilárd alapját vehetjük meg.

— Magyar erjedéstani intézet. Hertelendy Ferenc, a Zalamegyei Gazdasági Egylet elnöke, körirattal fordult az ország összes gazdasági egyleteihez azzal a kéréssel, hogy egy magyar erjedéstani intézet létrehozatalát a fővárosban elősegítsék. Az eszmét Elek Ernő szeszgyártulajdonos vetette föl a Zalamegyei Gazdasági Egylet 1905. évi december

27-én tartott közgyűlésén, és dr. *Harics Tóth Jenő* kir. vegyész pártolólag szólalt föl mellette. A tervezők szemei előtt a berlini hatalmas erjedéstani intézet példája lebeg, amely nagy támasza az iparüzletekkel egybekötött németbirodalmi gazdaságoknak. A magyar Intézet címe: *Mezőgazdasági Ipari Kísérleti Állomás* lenne. Az intézet a mezőgazdasági ipar körébe tartozó, s főleg a magyar viszonyokat szemmel tartó szakkérdésekkel foglalkoznék és támasza lenne a magyar szesz, sör, keményítő, cukor, malom és sütő-iparnak; istápolója lenne a budapesti műegyetemről kikerülő mérnököknek. és szakiskolája a gazdasági ipari munkavezetők és munkásoknak. Ezek mellett sok a mezőgazdaságot is szorosán érdeklő kérdés, mint a búzák, árpák és komlók stb. minőségének eldöntése is hatáskörébe tartoznék. Van tehát okunk arra, hogy rokonszenvesen fogadjuk a kezdeményezést és minél előbbi megvalósulását szívesen lássuk.

— Lent-remelésünk fellendítése. Többszöri kitünően sikerült kísérletezés végeredménye, hogy a Székelyföldön igen jó minőségű len terem, melyet megfelelő áron is lehet értékesíteni. Dacára ennek, a székely-nép nagyon kis méretekben foglalkozik a jövedelmező termelési ággal. Hogy a kedvező téren fokozódjék, a székelyföldi kirendeltség kijelenti, miként a székelykereszturi lenkikészítőben az összes termelést átveszi, hogy a távolabb fekvő Csikmegyéből hozottakért, szállítási kedvezmény címén, minden métermázsánál 1 kor. 40 fillérrel többet fizet a rendes áránál. Felhívjuk az érdekeltek figyelmét e körülményre!

— Munkások és cselédek megjutalmazása. A földmívelésügyi miniszteriumban most állították össze azoknak a munkásoknak és cselédeknek névsorát, akiknek a földmívelésügyi miniszter elismerő oklevelet és 100 korona jutalmat küld. A névsor és a mellé tett szolgálati év felette érdekes. Elismerés huszonöt szolgálati évnél kevesebbre nem jutott és a háromszáz kitüntetett munkás és gazdasági cseléd között olyan is van, aki félszázad óta mindig csak egy gazdánál töltötte el hűséges munkában az időt. Méltán ünneplik tehát a szorgalomnak és hűségnek ezek a megtestesítőit s a gazdák okosan cselekszenek, ha ezeknek ünnepet rendeznek. A gazdatársadalom érdeklődése adja meg voltképpen a kitüntetés jelentőségét és szolgálja azt a hatást, melyet a *Darányi* nevéhez fűződő kormányzati akció céloz.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

E. zs. — Kérdésére lapunk más helyén megtalálja a feleletet.

N. M. — Nem küldhetjük tovább, miután a földm. miniszterium az ön részére sem rendelte meg a lapot az időre. Még önön kívül 79 olvasónkat érte hasonló sors.

L. A. — Alkalmilag esetleg közöljük.

B. J. S. — Szíveségből mi is megrendeljük önnek a kérdéses gépeket, ha pontosan megírja: melyek azok és pedig a gyáros által engedélyezett nettóárakon, az *E. K. T.* már nem foglalkozik többé gépek közvetítésével.

B. G. — Csak tessék hozzászólni. Szívesen közöljük.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóórre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgönycim: Kalmár-rostagyár.

Most

a legjobb alkalom, amikor igazán szép I-só osztályu szőlő-OJTVÁNY- és VESSZŐ olcsó pénzen kapható!

Bakator, Erdei, Ezerjő, Furmint, Leányka, Mézesfehér, Mustosfehér, Ol és Rajn., Rizling, Szlankamenka, Veltelin, Alic., Bousche, Petit bousche, Cichant, Burgundi, Carbenet, Kadarka, Merlot, Chasl. Bl. roug. Musc. Alexandr., Passatuti, Ottonel stb. stb. Ezre 160—180 kor. száza 18—20 kor.

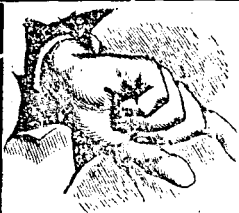
Kiváló csemegék: Ezre 180—250 kor., száza 20—50 kor.
Legfinomabb és legújabb ujdonság a „CSABA GYÖNGYE“ érik már július elején, gyökeres ojtvány száza 70 kor., 10 drb. 10 kor.
Európai sima ugyanebből ezre 600 kor., száza 65 kor., 10 drb. 10 kor., drbja 2 korona.

„EZER ÉVES“ gyökeres ojtvány száza 35 kor., 10 drb., 5 kor.
Európai sima ezre 60 kor., száza 10 kor. 10 drb. 2 kor.
Gyökeres 2 éves Ripar port. I. oszt. 35 kor., II. oszt. 30 korona.
Sima 1 „ „ Solonis I. „ 30 „ II. „ 25 korona.
Sima 1 „ „ I. „ 18 „ II. „ 4 korona.

EUROPÁI sima vesszők: 860 legfinomabb és legújabb fajokban legolcsóbban: **Árjegyzék**, mely mindezek leírását, metszését, érési idejét, stb. tartalmazza, 68 a legszebb eredeti nagyságu fénynyomattal 75 fillér beküldése ellenében bérmentve. Megrendeléseket $\frac{1}{3}$ előleggel kér

WILLINGER MÁRTON szőlészete, Zomba, (Tolnamegye.)

Excelsior zöld ojtó gummi 98 °, biztos megeredéssel 1 kgr. 35 kor $\frac{1}{2}$ kgr. 18 kor., $\frac{1}{4}$ kgr. 10 kor. HORDÓK: Több ezer Hl. még most is bor van benne, transport és ászok, mind igen jó karban s alig használt Hl.-je $4\frac{1}{2}$ —7 koronáig. 1688

A címre tessék ügyelni!

VALÓ-

di francia különlegességek (óvszerek) csakis F. Berguerand fils leghíresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

Polgár Sándornál

Budapest. VII. kerület,
Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1691

AZ
ADRIAI
BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évről.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:

Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében; biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházasítási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:

Szekula Akcs

vezérfelügyelő (10/3)

Magyar Czirokipar Részvénytársaság

Budapest, V., Váci-körút 32.

Sürgőnyczim:
COLONIALE

Bankszámla
a Magyar Kereskedelmi
Részvénytársaságnál.

TELEFON
85—60.

A legelőnyösebb feltételek mellett szerződik olasz seprő-czirok termeltetésére egy vagy több évre, melyre kamatmentes előleget is nyújt s mindennemű a termelésre vonatkozó utasítással készségesen szolgál.

Eredeti florenzi friss termésű vetőmagot a legmagasabb csiraképességgel, beszerzési áron bocsájt termelőknek rendelkezésére.

Termelési utmutató könyvünket ingyen és bérmentve küldjük. 1697

Ujabb gyártási ágazatok felölelése és régiék felhagyása miatt a következő rendkívül olcsó árak mellett szállítok

EKÉKET

1 vasu ekék R. 10. M. k. 20, 3 vasu ekék III. számu K. 60.

1 „ „ R. 14. M. k. 35, 3 „ „ II. számu K. 50.

1 „ „ D. 14. M. k. 35, 3 „ „ I. számu K. 45.

1449

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár VI., Váci-körút 59.

Gyár: Pozsony. — BUDAPEST. — Gyár: Pozsony.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

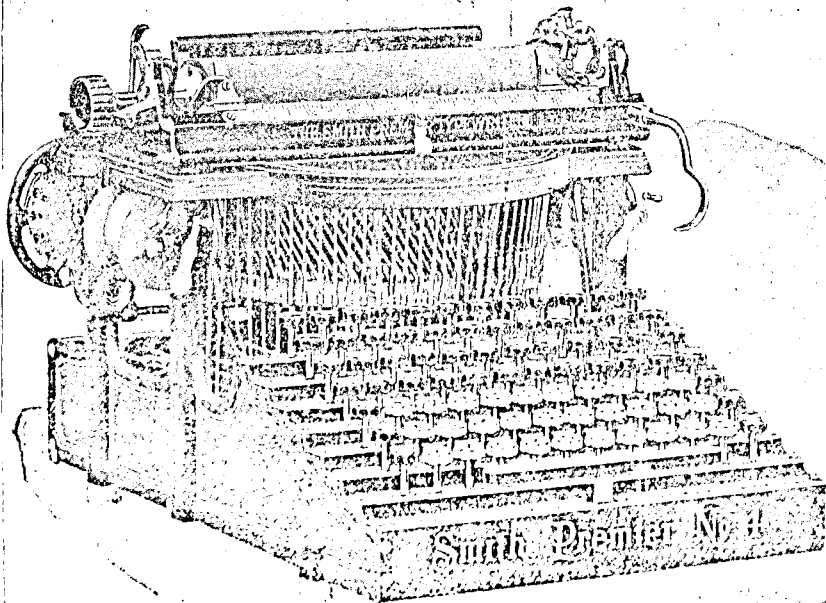
Központ:

Budapest, Andrassy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételi kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök „Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kiméltő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálók.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem űni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányáügynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

„Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér- és magánházak, építési telkek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonyolítatnak.“

Fischer's Patent
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tisztá kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer's Patent
Budapest
VIII. Vés-utca 12. szám.
Videki megrendelések is pontosan és közölköznek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K
Tartalékok	Alapítók	1.278.240.— "
	élet	200.000.— "
		455.436.11 "
Összesen:		2.333.676.11 K
1901. évi fölösleg		90.349.— K
1902. " "		59.782.36 "
1903. " "		109.331.73 "
1904. " "		72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslego közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018

az igazgatóság.

Késő Saazi

komlódugvány

ezerenkint tizenhat

korona árban kapható

Gróf Haller János

Homoród-Hévízi Komló-

telepén. 1700

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

Küküllőmenti

Első szőlőoltványtelep

(Tulajdonos: CASPARI FRIGYES MEDGYES, 135. N. Küküllőmegye) volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve. 1639

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el. — Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1823

fegyvergyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és cséllövő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Forradalom!!!

Legujabb Legujabb.

A vadászvilág technikai terén való orvoslásra a TAMBOUR-féle kettős hatású önműködő biztosító és ellenbiztosító szabadsalom a bármily rendszerű fegyvereknek rögtöni lökészenléte ad és egyszetsmind absolute biztosítást véletlen elsülés ellen.

A töltött fegyver felhúzott kakasokkal, beállított rögtönzővel bármily helyzetben, csak a Tambour szabadsalom által van minden veszély elhárítva, minden fegyver veszélytelen lesz mint egy sétatbot. Kérjen kimerítő prospektust ingyen és bérmentve. Levelezés magyar! Levelezés magyar

A legjobb minőségű juta- és len-

Zsák

vizhatlan kazal-, gép- és szeker-

PONYVA

bármily méretben a legolcsóbb gyári árban kapható 1451

Marha-Mérlegek! Erős vaskorlással 1500 kilogramm horderőre tolosulylyal vagy súlyokkal mérésre berendezve a legjobb és a legerősebb szerkezettel!

Szekér-Hid-Mérlegek! Kocsik, szekerek és állatok mérlegelésére! 4000 vagy 3000 kilogramm horderőre 4 méter hosszú, 2 méter széles, tolosulylyal erős és szolid kivitelben.

Raktári-Mérlegek! Mindenféle rendszerű, erős és pontos kivitelben minden mérleg törvényesen hitelesítve 3 évi jótállás és jókarbantartás mellett.

Dénes Manó

gazdasági szekér-hidmérleg és marha-mérleg gyáros

Budapest. 1610

Gyártelep:

VII., Dohány-utca 57.

Iroda és raktár:

VII., Dohány-utca 78.

Répanag

oberndorfi, óvári, eckendorfi, francia és zárttoku kék mák, székely tengeri legkorábbi, bőtermő prairie királyné tengeri, tenyészállatok kaphatók

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában, u. p. KONCZA.

1675. II.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149 Postatakpztri Cheque számla: 15603

Cheque számla: a Magy. leszá nit. és pénzváltó-ban knál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolítja az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telegkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ-

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Bőzcséplő-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egyetemes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészgyári berendezéseket, Szecskavágókat, Répavágókat, Morzsológát, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, fejtelepek, ezkor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmányok Derbymalasse, szák, ponyva stb. stb

1461

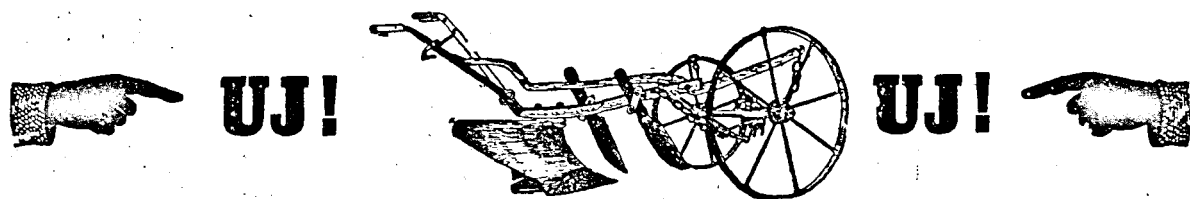
FISCHER J.

ponyva- és zsábaru- házában BUDAPEST, V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK

vasuti kocsik és asztalgok takarására mérsékelt kölcsöndij mellett.

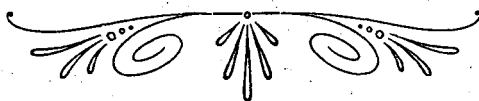
Egyszer használt zsákok liszt, korpá, tengeri, faszén töltésére állandóan olcsó árak mellett kaphatók.

JAVITOTT EGYETEMES EKE

(Jurenák Miklós szabadalma.)

A nagyenyedi gazdasági kiállításon Állami éremmel kitüntetve.

Ezen eke előnye: El is zárható, miután így az egyenletes mély szántás biztosítható. Munkaközben le és feljebb állítható, amiért bármilyen talajon, sík vagy hegyes vidéken, egyformán használható. Kevesebb vonóerőt igényel, bár munkaképessége 30—40 százalékkal több, 100 százalékkal jobb. Gyepes, zombékos, nádas talajt is feltűnő előnnyel fordít és porhanyit. A talajt száraz állapotban is hantok nélkül szántja. Rögzíthető kerekeivel rögs, feltöltött talajon is oly nyugodtan jár, hogy vezetni ott sem szükséges. Szántóvasai kopásnak kevésbé vannak kitéve, mert a csoroszlyák fordítás előtt már a talajt lazítják. Mert egyszerű, nem pusztulékony, bárki által könnyen kezelhető. Kerekei a tengelyen, az agy elkopása után, javítás nélkül a tengelylyel forog. Rög-törő hengerek használata felesleges.

Az ekék árai: Budapesten, Üllői-ut, 91. sz.:

J. 10. M. ekekészlet acélekefejjel, kettős csoroszlyával 75 kor. — J. 7. M. ekekészlet acélfejjel, kettős csoroszlyával 65 kor.

J. 8. M. ekekészlet acélekefejjel, kettős csoroszlyával 70 korona.

1678

Utánvételes megrendeléskor 20 % fizetendő előre.

A tisztelt megrendelők néhány bizonyítványának szószerinti és rövidített kivonatai:

Amint kitavaszkodott, azonnal kísérlet alá vettem egy drb: 7. D. M. »Jurenák« ekét, erre nézve ma annyit konstatalhatok, hogy a »Jurenák« ekéhez fogható ekét én soha nem láttam, jobbat, vagy ehhez fogható én nem ösmerek, pedig 25 éve kísérlek figyelemmel minden újat, mi e téren megjelenik.

Mondhatom, ezen eke munkája tökéletes, ennél többet ekétől várni nem lehet. Herény 1905. március hó.

Herényi Gothard Sándor.

Az ekét a legkeményebb letaposott ugar földbe állítottam be egy »Sack«-féle ekével egyszerre. Míg a »Sack«-féle eke nagy hantokat hagyott maga után, addig a »Jurenák«-féle eke után, a kemény megszántott föld úgy nézett ki, mintha meg lett volna boronálva.

Az ekén levő elzáró készülék, melylyel a szántás egyenletes mélységét és ellenőrzését biztosíthatja magának az ember, egy valóságos áldás a gazdára nézve Krasznik-Vajda, 1905. jul. 20. Tisztelettel

Sugár Miksa, gazd. intéző.

Az ekék kitűnően dolgoznak.

Iklód, u. p. Török-Szakos, 1905. nov. 12. Tisztelettel Ross Nándor.

M. Kir. Földmívelésügyi Miniszterium
hegyvidéki kirendeltsége.

Tekintetes

Jurenák Miklós urnak

4507. szám
kirend.

BUDAPEST,
Üllői-ut 91. I. e 8.

A folyó év október havában Munkácson megtartott gép- és eszközkiállítás alkalmával kipróbált 2 darab Jurenák-féle eke működése a következő eredménnyel járt:

A szántás egy nehéz, erősen felázott agyagtalaju táblán, buza tarlóban végeztetett 2 ökörel, minden változatban 11—25 cm. mélységig és 22—28 cm szélességben

Az eke munkája minden tekintetben kifogástalan.

A barázda fenke tiszta és vízszintes, oldala függőleges, kormány lemeze jól porhanyit és gyönyörűen fordít, úgy, hogy akár csekély, akár pedig a mély szántásnál a tarlót vagy gyomot tökéletesen aláfordítja.

Az eke járása könnyű és biztos, a mi a taliga és önvezeték pontos szerkezetének tudható be.

A csukló szerkezettel bíró gerendely lehetővé teszi az ekének munkaközben való feljebb emelését vagy leeresztését anélkül, hogy az eke járásából egyébként kimozdulna, avagy vele megállani volnánk kénytelenek.

A három óráig tartó próba szántás alatt egy pár ökör a 105 kilogramm súlyu ekét könnyen huzta.

Az eke ez alkalommal csak teljesen sík talajon lett kipróbálva, a tavaszi szántások ideje alatt azonban kísérletet teszünk vele erős lejtésű talajon is, mely alkalommal véleményünket becses óhajára ismét megadhatjuk.

Munkács, 1905. november hó 30-án.

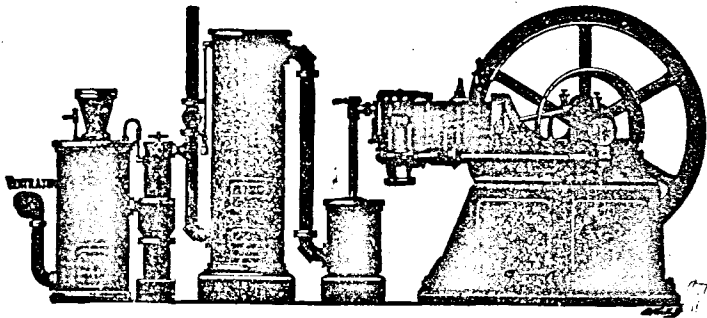
M. kir. földmívelésügyi miniszterium
hegyvidéki kirendeltsége.

Dr Marton.

Van szerencsém értesíteni, hogy a küldött ekékkel teljesen meg vagyok elégedve. Ezidő szerint a legtökéletesebb eke, melyet ismerek.

Br. Schosberger komjáthi urad. intézősége.

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szlívő-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Url Rezső

sertésbizományos

BUDAPEST,

VIII., Berkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít. 1534.

Gróf Teleki Arvéd drassói uradalmában u. p. t. és vasut: **Koncza**, elsőrendű, erős csontu, legelőn nevelt

magyar bikák,

polandkina tenyészkanok, pekingi gácsérok darabja 8 korona, fekete Orpington kakasok darabja 20 kor. szállíthatók. Pekingi kacsojások 8 kor., emdeni libatojások és fekete Orpingtontojások 20 koronáért tucatonként előjegyezhetők. Vetőmagvak I-ső minőségben kaphatók.

1675. 1.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjű, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház

közeliében — az Erdélyi Gazdasági Egylet telkén, az Attila-

utczában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

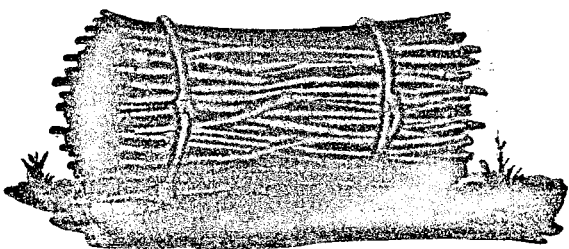
Csatornázás, Vizvezeték, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. e. 11-1-ig és d. u. 4-6-ig az E. G. E. titkári irodájában Kolozsvártt, Petőfi u. 7. sz. I e. balra.

1596

Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcstermelő Szövetkezet.

Alakult 1897-ben.

Hirdetmény!

Az első kecskeméti szőlő és gyümölcstermelő szövetkezet telepén alatt megnevezett fajokból ősszel szedett, gondosan elvermelt sima szőlővesszőket ajánlunk nagymennyiségben: 1000 drb 6 koronától kezdve feljebb. u. m :

Alant termő fehér Bakar, Bálint fekete, Dinka piros és fehér, Ezerjő, Furmint, Kövidinka. Mézesfehér, Nagy burgundi, Oportó, Olasz Rizling. Semillon, Sauvignon, Slanka menka, Zierfaudl, Chaselas fehér és piros, Muscat Alex, Beregrózsa, Passatuti, Muscat, Frontignan Rouge & Gries, Muscat Lunnel, Muscat ottonel, Wildbachi; kisebb mennyiségben pedig több mint 100 faj a legnemesebb csemege szőlőfajokból!

Két éves gyökerekből, még a készlet tart, nagyobb mennyiségben van Olasz Rizling, Furmint, Mézes fehér, Oporto, Semilon, kisebb mennyiségben több bor- és csemege-fajból.

Gyümölcsfa oltványokból: Alma, Körte, Meggy, Cse-resznye, Kajszin őszi barack, Birs, Dió, Almából és Körtéből a legkiválóbb fajokból 3-4 éves termő törpefák fenntebb megnevezett gyümölcsfák, vadoncok is kaphatók, továbbá diszfák, virágzó cserjék és felfutók jutányos árért kaphatók.

•Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. Megrendeléseket kérjük az **Első Kecskeméti Szőlő- és Gyümölcstermelő Szövetkezet** címére küldeni. 1682

Erőtakarmányokat,

— kartellen kívüli —

mútrágyaféléket

és egyéb gazdasági cikket a legolcsóbban szállít a

1650 I.

Mezőgazdasági Hitelbank R.-T.

— áruosztálya —

Budapest, V., Báthory-utca 5, szám,

NE TESSÉK

MUTATVÁNYSZÁMOT

KÉRNI!

mert a ki már most beküldi — ha csak egy hónapra is — az előfizetési összeget AZ UJSÁG politikai napilapra április hó 1-től számítva, annak azonnal megindítjuk a legjobb magyar lapot:

Az Ujság-ot,

de az előfizetést csak április hó 1-től számítjuk. — Előfizetési árak: Egy hónapra 2 korona 40 fillér, negyedévre 7 korona, félévre 14 korona, egész évre 28 korona.

AZ UJSÁG

1696

GYÖNYÖRÜ

HUSVÉTI

AJÁNDÉKÁT:

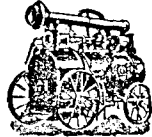
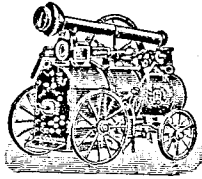
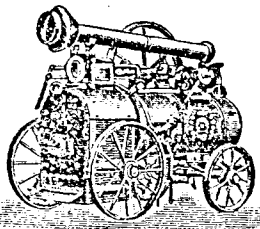
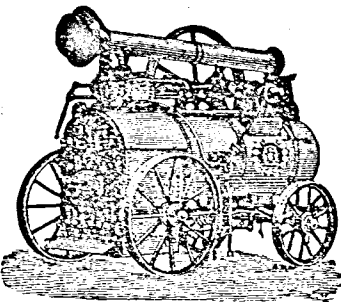
Az Ujság albumát

Az Ujság minden előfizetője megkapja 72 fillér portó beküldése ellenében, a ki AZ UJSÁG-ra egy félévre egyszerre, negyedévenként, vagy havonként, de félévi kötelezettséggel előfizet. Megrendelési cím: AZ UJSÁG kiadóhivatala, Budapesten, VII. Kerepesi-ut 54. sz.

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Budapest, Külső Váci-út 80. sz. (Révész-utca sarkán.)

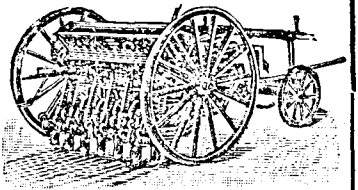
A m. kir. államvasutak gépgyára gépeinek eladása. Mindennemű gazdasági gépek és eszközök. Használt és javított lokomobilok és gőzszéplőgépek.

1694

Cseréjelekek kötetpek
Érdeklődőknek felvilágosítás díjtalanul.

Saját gyártmányu tolókerekes rendszerű vetőgépek.

Nagyságos Hanák Kolos kir. táblabíró ur szőlő-uradalmában abszolút szokványoszerű Ripáriára ojtott bámulatosan erős 2 éves gyökeres fás fajtisza

Som (furmint) Leányka, Százlevelű, Ezerjő eladó.

Oly erősek, hogy öreg szőlőben pótlásra is alkalmasak és a 2-ik évben teljesen teremnek, ezre 90 forint

Abasár (Hevesmegye)

Tóth Sándor,
urad. szőlőintéző.

1673

Eladó mérlegek!

Három tizedes magtári-, I marha- és I szekér-mérleg, teljesen használatlan állapotban, Fairbanks-félék,

igen olcsón eladók.

Bővebbet a kiadóhivatal!

1683

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczai mezőgazdasági gépgyárának vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacéleketej.
Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Sürgönycim: „Agraria” Budapest, Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-út 2.

Tiszta acélananyag saját hámorainkból.

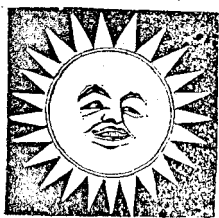
1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

VIGYÁZZ! Minden haszon-állatnak adjunk Doktor Trnkóczy világhírű krajnai táp- és védőporából, mely kiállításokon a legmagasabb kitüntésekben részesült és **MASTIN** jegy alatt minden kereskedőnél kapható. A legkisebb postacsomagot (5 dobozt) 2 K. 70 fillér megküldése után kézbesíti **TRNKÓCZY** Laibach-i gyógytára. A por utáni törvényileg büntetettnek. 1689

Próbára ingyen. Helyesen gondolkozó csak Ausztria-Hungária költőgépet

1663

vesz.

Részletfizetés.

Zahner Henrik főtanító „Silesia” szárnyasudvarában, Brand-sdorf, Osztr.-Sziléziában, költőgépeimmel az eredmény 120 tojással: I-ső költés 95%, II-ik 97%, III-ik 96%, IV-ik 97%, V-ik 95%, VI-iknél pedig 97% tyúk, kacska és csirke.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Elismerőlevél több cs. és kir. főerdészmeisteri hivataltól, számos hercegi és grófi jószágkezelőségtől.

G. MÜCKE, Reisenberg bei Wien.

37 éves nőtlen kertész,

ki Erdélyben már alkalmazva volt nagyobb uradalmakban;

Állást keres március 15-ére vagy ápril 1-re

1693

Cime:

FENKE SÁNDOR kertész,

Pozsony, Hadapród-iskola.

Alma és besztercei szilva oltványok 2 évesek 100—120 cent. magasak, száza 20 korona.

A k á c f á k 3 évesek, ezre 5 ko-

rona, válogatott 10 korona. 1692

Tökmag, indák, Mamuth, Óriás, bőtermő kilója 3 kor. **DINYEMAG,** párizsi precott cantaloupe 20 gr. 1 korona, 1 kiló 15 korona.

Szabó Lajos kertészete, APOSTAG.